

PERUSTASON TILANNEKUVA

VKO 19

- Kysely toteutettu THL alustalle kautta, vastaukset keskiviikkona 6.5.2020

STM soveltamisasetus

- Onko kunta/kuntayhtymä poikennut STM soveltamisasetuksen mahdollistamalla tavalla seurantaviikolla:
- Hoitoon pääsyn määräajoista:
EI 79% KYLLÄ 21%
- Sosiaalipalveluiden tarpeen määräajoista:
EI 91% KYLLÄ 9%

Onko kiireetöntä terveydenhuoltoa supistettu vko 19? % vastaajista

	Ei lainkaan	Alle 35%	35-70%	Yli 70%	Vastaajien lkm
Avosairaanhoidossa	26	55	18	0	103 kpl
Kuntoutuksessa	18	40	34	8	100 kpl
Suun terveydenhuollossa	7	28	45	20	100 kpl
Lasten, nuorten ja perheiden ennaltaehkäisevissä terveydenhuollon palveluissa	27	43	27	2	102 kpl
Terveydenhuollon päihde- ja mielenterveyspalveluissa	62	35	3	0	103 kpl

Onko kiireetöntä sosiaalipalvelua supistettu vko 19?

% vastaajista

	Ei lainkaan	Alle 35%	35-70%	Yli 70%	Vastaajien lkm
Lastensuojelu	93	6	0	1	129 kpl
Vammaispalvelut	67	29	4	1	129 kpl
Päihde- ja mielenterveystyö	78	21	1	0	120kpl
Kasvatus- ja perheneuvonta	76	22	2	1	115 kpl
Ikäihmisten palvelut	59	38	2	1	128 kpl
Taloudellinen tuki	99	1	0	0	129 kpl
Asumispalvelut	84	15	0	1	124 kpl
Kotihoito ja kotipalvelut	89	10	0	1	129 kpl
Työikäisten sosiaalipalvelut	66	31	2	1	129 kpl
Asunnottomien palvelut	95	5	0	0	112 kpl

Mihin palveluun tai asiakasryhmään liittyen palveluntarve on merkittävästi kasvanut vko 19?

	Kasvanut	Vähentynyt	Pysynyt ennallaan	En osaa sanoa	Vastaajien lkm
Lastensuojelu	27 (23)	5 (4)	66 (70)	2 (3)	128 kpl
Vammaispalvelut	4 (3)	6 (4)	89 (91)	1 (2)	127 kpl
Asunnottomien palvelut	1	0	91	8	121 kpl
Ikäihmisten palvelut	14	5	80	1	127 kpl
Kasvatus- ja perheneuvonta	8	12	67	14	118 kpl
Päihde- ja mielenterveystyö	22 (29)	4 (3)	66 (64)	8 (4)	127 kpl
Taloudellinen tuki	24 (37)	2 (1)	73 (61)	1 (1)	128 kpl
Työikäisten sosiaalipalvelut	8	4	86	2	127 kpl
Asumispalvelut	2 (5)	3 (1)	91 (94)	4 (0)	125 kpl
Kotihoito ja kotipalvelut	27 (23)	1 (2)	72 (75)	0 (0)	127 kpl

Miten seuraavissa palveluissa tai asiakasryhmissä palveluntarve on muuttunut? (vko 19)

- Avoimia vastauksia yhteensä 14
- Ikääntyneitä kontaktoidaan ja palveluntarpeita selvitetään. Myös heille suunnatussa neuvonnassa ja ohjauksessa palvelutarpeen kasvua
- Lasten ja perheiden tukipalvelujen tarve kasvanut
- Omaishoidon tukipalvelujen tarve kasvanut

Onko teillä ongelmia järjestää sosiaalihuollon palveluja, koko maa, % 19 (vko 18)

	Paljon	Jonkin verran	Ei ongelmia	En osaa sanoa	Vastaajien lkm
Lastensuojelu	1	12	85	2	131 kpl
Vammaispalvelut	1	9	91	0	129 kpl
Asunnottomien palvelut	1	3	88	8	120 kpl
Ikäihmisten palvelut	2	11	87	0	131 kpl
Kasvatus- ja perheneuvonta	2	3	88	7	123 kpl
Päihde- ja mielenterveystyö	0	10	84	5	128 kpl
Taloudellinen tuki					
Työikäisten sosiaalipalvelut	0	8	90	2	130kpl
Asumispalvelut	1	9	88	2	128 kpl
Kotihoito ja kotipalvelut	2	12	86	0	128 kpl

Onko teillä ongelmia järjestää seuraavia sosiaalihuollon palveluja?

- **Tilahaasteet (4 kpl)**
  - kuntouttavan lyhytaikaishoidon toimitilat otettu muuhun käyttöön
  - karanteeninomaiset olosuhteet vaativat lisätilaa
- **Sijaishuollon haasteet (2 kpl)**
  - nuorten voimakkaan oireilun vuoksi sijaishuollon järjestämisessä vaikeuksia
- **Työntekijäpula (10 kpl)**
  - sairastumiset, karanteenit, lomat, sijaispula kesäaikana ja rekrytointivaikeudet
- **Suojainpula (3 kpl)**
- **Asiakkaiden haluttomuus palvelujen käyttöön (6 kpl)**
  - asiakkaiden pelko sairastumisesta
  - maahanmuuttajilla haasteita hakeutua palveluihin
  - omaishoitajien pelko läheisen sairastumisesta
- **Tarjonnan puute (yksityinen, kolmas sektori, muu) (4 kpl)**

Miten arvioitte mahdollista muutosta alueellanne seuraavissa ilmiöissä vko 19? Koko maa % (vko 18)

	Kasvanut	Vähentynyt	Pysynyt ennallaan	En osaa sanoa
Päihteidenkäyttö	38 (42)	2 (0)	45 (42)	14 (16)
Perhe- ja lähisuhdeväkivalta	24 (26)	0 (0)	54 (56)	22 (18)
Mielenterveysongelmat	42 (47)	0 (0)	46 (44)	12 (9)
Yksinäisyys ja turvattomuuden tunne	74 (73)	0 (1)	17 (21)	9 (5)
Lasten ja nuorten pahoinvointi	48 (49)	0 (1)	38 (42)	14 (9)

Miten arvioitte mahdollista muutosta alueellanne seuraavissa ilmiöissä?

Kuviossa kysytyistä ilmiöistä esitetty seuraava tarkennus:

- Ahdistuneisuus ja mielenterveysongelmat pahenevat
  - Eryteisesti mainittu ikäihmiset
- Elämänhallinnan ongelmat mielenterveysongelmaisilla lisääntyvät kriisin jatkuessa
- Kolmivuorotyötä tekevien vanhempien jaksaminen kotikoululaisten kanssa
- Omaishoitajat kokevat uupumusta ja tarvitsevat tukea
- Taloudelliset ongelmat ja huolet näkyvät
- Palvelujen käytön kynnyks kasvanut koronan myötä

Henkilöstöasiat vko 19

Soveltamisasetuksen mahdollistamat palvelussuhteen ehtojen joustot ja muut työnantajan käytettävissä olevat keinot

	Ei käytetty	Kyllä käytetty
Vuosilomat	67%	33%
Irtisanomiset	96%	4%
Ylityöt	75%	25%
Lomautukset	88%	12%
Henkilöstön siirrot toimialojen välillä	19%	81%

Miten arvioitte henkilöstön työhyvinvointia ja jaksamista tällä hetkellä edelliseen viikkoon verrattuna?

	Kasvanut	Vähentynyt	Pysynyt ennallaan	En osaa sanoa	Vastaajien lkm
Työkuorma	17	9	73	1	140 kpl
Henkinen kuormitus	43	1	56	0	140 kpl
Sairauspoissaolot	4	19	75	2	140 kpl

Onko alueellanne havaittavissa merkkejä tulevia viikkoja ja kuukausia koskevista erityisistä haasteista? Jos on niin mitä?

Vastauksia: 98 kpl

Vastauksissa mainitut huolet: 171 kpl

Prosentit: aihetta koskevat huolet/ mainitut huolet yhteensä

Sosiaalihuollon henkilöstön riittävyys

- **Henkilöstön riittävyys kunnan omissa palveluissa ja sijaisten saatavuus COVID-19-viruksesta johtuen:**
  - Palvelut pystytään järjestämään normaalisti **94%**
  - Ongelmia palveluiden järjestämisessä **6%**
- **Henkilöstön riittävyys kunnan alueella toimivissa yksityisissä sosiaalihuollon palveluissa ja sijaisten saatavuus COVID-19 –viruksesta johtuen:**
  - Palvelut pystytään järjestämään normaalisti **97%**
  - Ongelmia palveluiden järjestämisessä **3%**

Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön riittävyys, jaksaminen ja suojarusteiden saaminen huolettavat (yht. 39% aineistosta)

- **Henkilöstön riittävyys**
  - Riskinä on, ettei henkilöstö riitä, etenkin karanteenien ja sairauslomien lisääntyessä (8% aineistosta)
  - Sijaisten saaminen etenkin kesäloma-aikana ja rekrytoinnin vaikeudet työvoimapula-aloilla aiheuttavat huolta (8% aineistosta)
  - Kun muut palvelut avautuvat ja lisäresurssina olleet henkilöt palaavat omiin tehtäviinsä, vähenee nyt sosiaali- ja terveydenhuollossa olleen henkilökunnan määrä (2% aineistosta)
  - Kuntien henkilöstön lomauttaminen ja lomien kasaantuminen vähentävät työvoiman määrää ja voivat myös lisätä sosiaalipalveluiden tarvetta (1% aineistosta)
  - Henkilöstöpula voi vaikeuttaa lastensuojelun määräaikojen noudattamista ja edellyttää kunnalta yksityisten ympärivuorokautisissa lastensuojelun yksiköiden toiminnan turvaamista (1% aineistosta)
  - Henkilöstöpula voi uhata ikäihmisten kotihoidon ja asumispalveluiden järjestämistä sekä vaikeuttaa lääkehoitoa ja sellaisten erityisjärjestelyjen tekemistä, joilla omaisten tapaaminen olisi mahdollista (4% aineistosta)
- Työssä jaksaminen ja työstä palautuminen ovat koetuksella epidemian kestäessä – lomien suunnittelu on vaikeaa ja myös yt-neuvottelut hermostuttavat (4% aineistosta)
- Suojarusteiden riittävyys ja sopivuus huoolestuttavat (11% aineistosta)

Sosiaali- ja terveydenhuollon kasvavat palvelutarpeet ja kunnan kyky vastata niihin huolestuttavat

- **Palvelutarpeet kasvavat yleisesti (2% aineistosta)**
- **Aikuisväestön työttömyys ja talousvaikeuksien kasvu sekä sosiaalisten ongelmien syveneminen lisää sosiaali-, terveys- ja työllisyyspalveluiden sekä toimeentulotuen ja ruoka-avun tarvetta (5 % aineistosta)**
- **Päihde- ja mielenterveysongelmat kasvavat (3 % aineistosta)**
  - lisää hoidon ja sosiaalihuollon palvelujen tarvetta
- **Kiireettömän terveydenhoidon väheneminen ja asiakkaiden perumat ajat johtavat siihen, että perussairaudet jäävät hoitamatta (4 % aineistosta)**
  - palvelut ruuhkautuvat myöhemmin, mikä vaikeuttaa hoitotakuussa pysymistä poikkeustilan jälkeen
- **Suun terveydenhoidossa kiireettömän hoidon supistaminen sekä asiakkaiden pelko hakeutua hoitoon lisäävät hoidontarvetta ja kustannuksia jatkossa**
  - myös ohjeita työturvallisuuteen ja suojarusteita tarvitaan (4% aineistosta)

Perheissä arjen sujuminen ja lastensuojelun tarve huolettavat (10% aineistosta)

- Perheiden vaikeudet sekä lasten ja nuorten yksinäisyys, turvattomuus ja pahoinvointi kasvavat (2% aineistosta)
- Lasten ja nuorten tuen tarpeiden tunnistaminen ollut poikkeusoloissa vaikeampaa ja lasten ja nuorten erityispalveluiden tarve kasvaa viiveellä (6% aineistosta)
- Koulujen käynnistäminen aiheuttaa vanhemmissa huolta ja edellyttää koulukuljetusten organisointia (1% aineistosta)

Karanteeninomaisissa olosuhteissa elävien ikäihmisten ja riskiryhmään kuuluvien vammaisten vointi huolestuttavat (9% aineistosta)

- **Ikäihmisillä ja riskiryhmään kuuluvilla vammaisilla karanteeninomaisissa olosuhteissa eläminen (6% aineistosta)**
  - lisää yksinäisyyttä ja masennusta
  - laskee toimintakykyä
- **Toisaalta asumispalveluissa tartuntojen leviämisen estäminen vaatii kohortointia ja vaihtuvien kontaktien minimointia, mutta eristäminen on vaikeaa (2% aineistosta)**
- **Virallisten omaishoitajien ja muiden arjessa auttavien läheisten jaksaminen on koetuksella ja uupuminen voi lisätä palveluntarvetta (2% aineistosta)**

Muita huomioita (28 %):

- **Epidemian kehitys, rajoitustoimet ja palveluiden järjestäminen (8% aineistosta)**
  - Rajoittamistoimien purkamiseen ja epidemian kehitykseen liittyy epävarmuutta – miten palataan normaaliin toimintaan ja samalla säilytetään epidemiavalmius?
  - Rajoitusten purkamisen vaikutus epidemian kehitykseen huolettaa ja rajoitusten muutokseen liittyvä epävarmuus vaikeuttaa toiminnan suunnittelua
  - Miten tartuntojen jäljitys hoidetaan?
- **Yleinen väsyminen epidemian pitkittyessä (1% aineistosta)**
- **Häiriökäyttäytyminen lisääntyy (0,6% aineistosta)**
- **Lapissa tulvatilanteen kehitys huolestuttaa (2% aineistosta)**
- **Lääkärikoulutuksen suunnittelu syksyille vaikeaa (0,6% aineistosta)**
- **Kunnassa ei ole erityisiä tulevia viikkoja koskevia huolia, tilanne on rauhallinen (9%)**
- **Vastaus ei sisällä selvää huolen kuvausta (4% aineistosta)**